

Cursos d'acollida

El 2010, deu anys després de l'inici del *boom* migratori, Catalunya va ser la primera comunitat de l'Estat espanyol que va disposar d'una llei d'acollida, la Llei 10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya. Malgrat no tenir competències bàsiques per regular la immigració, Catalunya va desenvolupar una llei que facilita uns certificats oficials del servei de primera acollida amb eficàcia jurídica en els àmbits competencials de la Generalitat i els ens locals.

No és el carnet per punts que existeix al Canadà, ni tan sols s'exigeix un nivell de coneixement elevat de la llengua del país, com succeeix a França, Alemanya o Suècia. Però amb la Llei aprovada pel Parlament de Catalunya, la Generalitat va posar a disposició dels immigrants nouvinguts, i dels qui hi van arribar en el passat, uns cursos bàsics de coneixement de la llengua catalana (90 hores), així com d'altres de més curts sobre coneixements del mercat laboral i de la societat catalana i del seu marc jurídic (15 hores cadascun). Fins aquell moment, alguns ajuntaments oferien cursos de català, en general de 25 a 45 hores, però a partir de l'aprovació de la Llei es van generalitzar i ampliar en tots els ajuntaments importants. Aquests certificats faciliten l'obtenció de l'informe que acredita l'arrelament social, emès pels ajuntaments, així com l'adquisició de la nacionalitat, ja que, en correspondència amb la nova Llei d'estrangeria, pot ser utilitzat com a prova d'integració pel jutge. Aquest certificat també facilita la renovació de l'autorització de residència temporal i és d'utilitat per a la cerca de feina. Així i tot, en cap d'aquests casos no es tracta d'informes preceptius.

Els objectius de la Llei d'acollida són facilitar la integració de les persones immigrades, l'extensió d'aquest servei de primera acollida a tot el territori, el foment

del desenvolupament personal i la reducció de les situacions de vulnerabilitat i de risc d'exclusió social. La consellera d'Acció Social i Ciutadania, Carme Capdevila, va considerar que aquests cursos contribuirien a la formació del personal immigrant i això ajudaria a la sortida de la crisi. Sobre aquest punt, es basava en l'estudi del professor Guillem López Casanovas publicat en la revista *Paradigmes* (2009), on es valora l'impacte econòmic que suposen les polítiques d'integració i s'hi remarca que els qui coneixen la llengua i la societat d'acollida guanyen en autonomia personal, milloren les seves rendes i són menys dependents de l'assistència pública.

Un altre detall d'importància capital per als redactors de la Llei era fer del català la llengua comuna d'acollida en tot el territori. És, a més a més, el primer text jurídic que defineix el català com a llengua d'acollida i d'integració. Com assenyala Oriol Amorós, secretari d'Immigració, anys enrere se somiava una societat unilingüe; després es va saber que Catalunya serà una societat multilingüe amb el català com a llengua comuna.

Un dels temes que va provocar l'oposició del Partit Popular a la Llei (que va comptar amb el vot favorable del tripartit i de Convergència i Unió) va ser precisament la prioritat concedida al català. La Llei diu que la formació permetrà a l'immigrant assolir les competències lingüístiques bàsiques en llengua catalana definides pel *Marc europeu comú de referència per a les llengües* i que, solament una vegada assolides, podrà continuar la formació en llengua castellana.

L'única condició per acollir-se a aquests serveis és estar empadronat. Això significa que persones en situació irregular (és a dir, sense permís de residència o de treball), fins i tot amb una ordre d'expulsió pendent, tenen accés a aquests serveis d'acollida, com passa amb els serveis sanitaris i educatius.

El calendari d'implementació de la Llei va preveure un desplegament progressiu, entre el 2011 i el 2016, tal com va remarcar la consellera d'Acció Social i Ciutadania, Carme Capdevila, per evitar que s'aixequessin expectatives excessives, com va succeir amb la Llei de la dependència. La Generalitat va preveure arribar a tots els municipis de més de vint mil habitants i va calcular que un 40% dels immigrants nous s'apuntarien a aquests cursos, mentre que era difícil preveure l'interès del milió d'immigrants que ja estan aquí instal·lats. En qualsevol cas, l'aplicació de la Llei va suposar una inversió global de tres-cents sis milions d'euros en sis anys (es va començar el 2001 amb vint-i-dos milions), la qual cosa incloïa l'Agència de Migracions de Catalunya, els nous serveis i la continuïtat dels que ja s'oferien. Es preveu que la xarxa de serveis d'acollida arribi a un mínim de cent un ens locals.

Els immigrants que necessitin el certificat de primera acollida —document indispensable per renovar la residència i poder realitzar tràmits davant la Generalitat— hauran de cursar mòduls sobre castellà i català, sobre coneixements labo-

rals i sobre la societat catalana i el seu marc jurídic. Aquests tres cursos estan descrits en el Decret d'acollida del novembre de 2015, que serveix de reglament per als serveis d'acollida establerts en la Llei aprovada pel tripartit l'any 2010.

Els cursos, segons que va especificar Francesc Homs, portaveu del Govern de la Generalitat, pretenen posar de manifest una certa voluntat de coneixement de la llengua i d'integració. El Decret estableix que la formació es considerarà realitzada quan s'acrediti l'assistència al 75 % de les hores de cada mòdul.

En el cas de les llengües bàsiques, s'imparteixen 180 hores de formació en competències lingüístiques bàsiques de català i castellà (90 hores en català + 90 hores en castellà), que situaran l'assistent en els nivells A1 i A2 de suficiència, respectivament. El currículum està dissenyat per la Direcció General de Política Lingüística. A tall d'exemple, l'any 2013, 38.879 alumnes estrangers es van inscriure en els cursos inicials i bàsics del Consorci per a la Normalització Lingüística.

L'altre mòdul dels cursos és sobre coneixement de la societat catalana. Tal com va explicar Xavier Bosch, director general d'Immigració, en el moment de la preparació de la llei, el currículum inclou dues grans àrees: una de més local, on cada ajuntament donarà informació a l'assistent sobre el seu entorn més immediat, i una altra de general, on es parlarà de drets i deures i coneixement del país. Aquest curs té una durada de 15 hores i no inclou exàmens.

L'últim dels cursos, que havia d'impartir el Servei Català d'Ocupació i que de moment ho fan l'ens local o entitats externes, s'orienta a coneixements laborals.

En alguns casos els cursos es poden convalidar, com és el cas dels immigrants llatinoamericans i el mòdul de castellà. Els criteris per fer-ho s'han fixat a mesura que s'ha desplegat la normativa i ja estan establerts, tant per al castellà com per al català.

El flux migratori s'ha reduït en els últims anys. El 2013 es van empadronar vuitanta-tres mil estrangers menors de setze anys, segons les xifres oficials. Molts ajuntaments ja realitzaven programes d'acollida (per exemple, «A l'estiu, Barcelona t'acull», que funcionava des de feia cinc anys), per la qual cosa el Decret busca l'homogeneïtzació i arribar a municipis petits.

Finalment, cal destacar que la nostra entitat, l'Associació Cultural Mediterrània, dona certificats de coneixement de castellà i té un conveni amb el Centre de Normalització Lingüística per a l'obtenció del certificat de català. Els immigrants que hi acudeixen són, majoritàriament, pakistanesos, marroquins i asiàtics.

AHMED YAFOU
President de l'Associació Cultural Mediterrània